Се вже тому буде багато літ, як у маленькім селі проживав невеликий хлопець Стефан. Він був круглим сиротою і жив разом зі своєю старшою сестрою, котра заробляла для нього і для себе на шматок хліба. Аж якось вона простудилася й занедужала. Стефан доглядав її, але се не помогло, вона померла. Бідний хлопець плакав і жалував, а як по похороні всі люди розійшлися із цвинтаря, то він, лишившись сам, ліг коло свіжої могили і почав хлипаючи говорити:

— Що я бідний тепер робитиму? Сестричко, змилосердься, візьми мене до себе, най я тут не поневіряюся!

— Звірся мені,— обізвався голос з яблуньки, що росла в близькості,— я заведу тебе до сестри, лише мусиш слухати моїх приказів.

Стефан глянув угору й побачив дивну блискучу пташку, що сиділа на галуззі яблуньки.

— Хто ти, що говориш, як людина? — запитав задивований, а заразом і утішений хлопець.

— Я — віра,— відповіла пташка — Я запровадила твою сестру до двору життя. І ти зайдеш туди, як підеш тою дорогою, котру я покажу тобі, і як нічого у світі не заверне тебе з неї. Ця дорога тяжка й повна небезпек, але не бійся, тобі не станеться нічого злого; доки будеш іти вправо, я буду з тобою.

— О, заведи мене якнайскоріше до моєї сестри,— просив хлопець.

Пташка піднялася вгору і полетіла, даючи хлопцеві знак, щоб ішов за нею. Хлопець пішов. Дорога вела через заквітчані луки, на котрих пильні пчілки збирали мед.

— Що ви тут робите? — запитав їх хлопець.

— Ми мусимо збирати засоби на зиму, ми працюємо, бо працювати — значить жити! — відповіли маленькі створіння.

— Запам'ятай собі те, що кажуть пчілки,— відозвався згори голос віри,— і старайся діяти по їх словах.

Стефан запам'ятав собі ті слова, і де траплялася йому по дорозі праця, не обминав її, а сповняв щиро і совісно. Він переходив тепер через пусті, безлюдні околиці, і йому було на душі дуже тяжко. Нараз побачив побіч своєї дороги рожевий гай, у котрім весело забавлялися мотилі й хрущі. На квітучих корчах рож соловейки виспівували свої гарні пісні. Стефанові тут дуже подобалося. Він із приємністю вдихав пахуче повітря і бігав за мотилями. Нарешті зловив одного з найкращих.

— Будь моїм приятелем,— сказав до нього,— та ходи зі мною до двору життя, де перебуває моя сестра.

— Одна із сих рож вартніша для мене, як всі сестри на світі. Учора я був ще гусеницею, сьогодні мотилем, а завтра — нічим. Тому мушу бавитися! Бавитися — значить, жити! Тішмося, доки світить сонце; злови мене, коли можеш. — Мотиль літав від корча до корча, від рожі до рожі, а хлопець ганявся за ним, не вважаючи, що через те віддаляється чимраз більше від своєї дороги. Нараз почув, що під його ногами запалася земля, і він упав у глибоку прірву, котра була закрита рожевими корчами. На щастя, ухопився за виступаючий корч, бо інакше був би вже не увидів денного світла. Окровавлений, видобувся з прірви й оглянувся за своєю крилатою товаришкою подорожі. Він жалкував, що піддався спокусі й став непослушним. З плачем наслухував, чи не почує де голосу віри. Довго, довго слухав, аж почув той голос далеко, дуже далеко. Він подумав, що вона заведе його знов на праву дорогу, і дав собі слово, що тепер нічого його не примусить зійти з тої дороги.

Йдучи через поля, покриті колосистим збіжжям, зайшов на обліг[1], де паслося стадо волів. Через обліг тік вузенький потічок, а там далі

росли розлогі дуби. Змучений Стефан хотів у їхній тіні відпочити хвильку, тому приступив до найвиднішого вола і запитав, чи зможе затриматися тут. Віл прийняв його дуже радо і просив стати волом і разом із ними проводити свої дні.

— Чи не чули ви про двір життя? — допитувався Стефан.

— Наші прадіди говорили часом за се,— відповів рогатий віл. Але ми дуже освічені, щоби вірити в подібні байки. Немає більшого щастя, як їсти та спати.

Стефан сумно помандрував далі. Через час побачив перед собою великий будинок, котрий заступив йому дорогу.

— Чи се двір життя? — питав хлопець.

— Ні,— навчала його віра,— тут мешкає злобна чарівниця, котра перемінюється часом в жабу. Вона запросить тебе залишитися в неї, а як ти зробиш се, то перетворить тебе у вола.

Стефан не мав часу відповісти, бо перед ним з'явилися два великі дуже гарні пси, що завели його до помешкання чарівниці. Вона сиділа в постаті великої жаби на троні й мала корону на голові.

Із поганим усміхом подала йому грубу лапу, і він мусів її поцілувати.

— Приятелю,— почала вона,— я знала, що ти прийдеш сюди, круки принесли мені сю звістку. Я подумала зробити тебе паном моїх скарбів, якщо залишишся в мене. Тут чекає тебе життя, повне втіх. Ходи, подай мені руку і забудь за свою тяжку дорогу, котрої ти не зможеш перейти.

— Ніколи,— обізвався Стефан,— я не шукаю ні блиску, ні багатства, моєю метою є двір життя!

Ти пожалкуєш,— закричала жаба в найбільшій злості й щезла Замість неї з'явилася ясна поломінь, що заслонила вихід. Бідний Стефан не знав, що робити, і дивився безпомічно навкруги.

Утім, почув тихенький голос віри. Він зібрав усю свою відвагу і кинувся в полумінь. Він волів віддати життя, аніж пробувати довше на сім поганім місці. Але, о диво! Полумінь розділилася, і він вийшов неушкоджений із зачарованого будинку.

Тут на нього чекала віра. Вона перелетіла через зачароване місце.

Дорога, що була дотепер приємною, обсадженою тінистими деревами, ставала чимраз стрімкішою, каменистою. Гостре каміння кололо Стефана в ноги, він був такий змучений, що не міг йти далі. Тепер він зазнав від віри правдивої щирості. Вона піддержувала його, як дорога ставала тяжчою, гартувала до подальшої витривалості. По великій спеці слідували часом сніг і метелиця. Підвечір вони прийшли до широкої ріки, котру треба було перейти. Не було ні човна, ні моста. Повернутися вже було запізно.

— Відваги! — говорила віра. — Кинься у воду, на другому березі стоїть двір життя. Як мине ніч, уже будеш у спокійній пристані.

Мов зачарований невидимою силою, Стефан кинувся в ріку. Якийсь час тримався ще великої криги, але потім сили залишили його, він мусів пустити її. Ще останній погляд кинув на віру і почав тонути. Втім, ударив сильний грім, природа затряслася — хвилі викинули Стефана на берег. Як він прийшов до тями, не було вже темноти, а чудова зелень покривала околицю. На високій скалі недалеко виднівся двір життя.

Пожвавившись, Стефан піднявся із землі, підійшов до двора і почав просити, щоб його впустили, але нікого не було видно. На його несміливе гукання відповів голос із середини:

— Хто привів тебе сюди?

— Віра,— відповів Стефан.

Брама трохи відхилилася.

— Чи ти терпів, щоби стати гідним проживання у дворі життя?

Так,— відповів Стефан,— але найбільше з власної вини.

Брама відкрилася на половину.

Чи ти завжди виконував свої обов'язки? — звучало третє запитання.

— Тіе завжди,— зітхнув Стефан і впав на коліна. — Я часто блудив, але й карався за се великими докорами мого сумління. Прости мені й пусти у двір життя, за котрим я так тужив.

Брама розкрилася цілком, і на середині гарного огорода, по котрім проходжувалося багато людей, Стефан побачив свою сестру. Він підбіг до неї і обійняв обома руками.

Але коли вона повела його до близького потока, щоби напився цілющої водиці, у воднім зеркалі він побачив згорбленого старця, який був подібний на нього.

Тепер Стефан зрозумів, що на шукання двора життя пройшло ціле його життя...

[1] Обліг — протягом кількох років не оране, не оброблене поле; переліг.